

Hav- og Vandmiljø
J.nr. 2022 - 8145
Ref. MAARS
Den 29. april 2022

Referat af møde i Faglig Referencegruppe for vandplanlægning Den 22. april 2022

Deltagere

Peter Borgen Sørensen (Aarhus Universitet, DCE - oplægsholder)
Brian Kronvang (Aarhus Universitet, DCE - oplægsholder)
Signe Jung-Madsen (Aarhus Universitet, DCE)
Poul Vejby Sørensen (Bæredygtigt Landbrug)
Thyge Nygaard (Danmarks Naturfredningsforening)
Jon C. Svendsen (DTU Aqua – oplægsholder)
Jørn Rasmussen (Fair Spildevand)
Helge Lorenzen (LandboSyd)
Marie Østergaard (Landbrug & Fødevarer)
Sidsel Kjær (Landbrugsstyrelsen - Skype)
Torben Bramming Jørgensen (Limfjordsrådet-oplægsholder)
Niklas Jørgensen Rådet for Grøn Omstilling)
Søren Laurentius Nielsen (Tænketanken Hav)
Anne Marie Carstens (Miljøministeriet (MIM) Departement)
Birgitte Skov Cordua (MIM Departement)
Helena Wisbech Frid (MIM Departement)
Ivan Karottki (MIM Departement)
Isabelle Navarro Vinten (Miljøstyrelsen (MST) – vicedirektør, forperson)
Lidde Bagge Jensen (MST, Hav- og Vandmiljø - kontorchef)
Jane Hansen (MST, Hav- og Vandmiljø - kontorchef)
Peter Kaarup (MST Østjylland - kontorchef)
Berit Borksted (MST Fyn – kontorchef)
Maj-Britt Bjergager (MST, Hav- og Vandmiljø – funktionsleder)
Stig Eggert Petersen (MST Fyn – funktionsleder)
Susanne Brusvang Hjuler (MST, Hav- og Vandmiljø)
Malene Aarslev Fich (MST, Hav- og Vandmiljø - ref.)

Referat

Punkt 1. Velkomst

Isabelle Navarro Vinten (MST) bød velkommen til alle og særligt til de to nye medlemmer af gruppen, Søren Laurentius Nielsen fra Tænketanken Hav og Niklas Jørgensen fra Rådet for Grøn Omstilling. Tænketanken Hav er en ny aktør inden for havmiljø, og det blev foreslået, at tænketanken kan præsentere sig selv lidt nærmere på et kommende møde i referencegruppen.

Isabelle Navarro Vinten orienterede om, at høringen af forslag til vandområdeplanerne 2021-2027 (VP3) fortsat er åben frem til 22. juni 2022 og opfordrede til, at man anvender Miljøministeriets digitale høringsværktøj (<https://mim.dk/natur/vand/vores-vandmiljoe/hoering-af-vandomraadeplaner/>).

Der blev orienteret om, at den midlertidige ansvarsfordeling, hvor Miljøstyrelsen har forpersons-kabet for Faglig Referencegruppe (FRG), nu er gjort permanent. Miljøministeriets departement vil fortsat være repræsenteret ved møderne i FRG, ligesom MST vil være repræsenteret ved møderne i departementets politiske forum, Blåt Fremdriftsforum. Det opdaterede kommissorium ligger på referencegruppens hjemmeside (<https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/om-vandplanlaegning/interessentinddragelse-i-vandomraadeplanerne/den-faglige-referencegruppe/>).

Der blev desuden orienteret om referater, dette er opsummeret samlet under pkt. 6 - Eventuelt.

Marie Østergaard (L&F) foreslog, at næste møde starter kl. 10.15, så det passer med lyntoget fra København, som er inde på Odense station kl. 10.07. Det blev besluttet, at næste møde starter kl. 10.15, medmindre der kommer indvendinger fra andre.

Punkt 2. Supplerende undersøgelser af fisk mv. på stenrev i Limfjorden

Stig Eggert Petersen (MST Fyn) introducerede projektet. Torben Bramming Jørgensen (Limfjordsrådet) orienterede om Limfjordsrådets rolle i projektet og bemærkede, at Limfjordsrådet ønsker at blive inddraget i arbejdet med vandområdeplanerne (herunder genbesøget i 2024) fremover.

Jon C. Svendsen (DTU Aqua) præsenterede projektet. Der henvises – også for de øvrige oplæg – til de udsendte slides fra mødet.

Efterfølgende blev der bl.a. spurgt, om det observerede fald i antal krabber skyldes fødekongurrence eller prædation fra hummere. Jon C. Svendsen svarede, at det spørgsmål ikke er undersøgt videnskabeligt, men at foreløbige observationer tyder på, at hummere i noget omfang spiser krabber, samt at flere torsk på revet nok havde betydet færre krabber, da torsk spiser mange krabber.

Der blev spurgt til de anvendte kontroller i projektet, og det blev uddybet, at kontrollerne var adskilt med flere kilometer, mens der var 200-300 meter mellem stenrevne, så der kan være forekommet udveksling mellem stenrevne.

Der blev også spurgt, i hvilket omfang Miljøstyrelsen følger andre stenrevsprojekter, herunder særligt projekter på lavere vand. Stig Eggert Petersen (MST Fyn) svarede, at Miljøstyrelsen følger andre stenrevsprojekter, og at der frem mod genbesøget af VP3 og landbrugsaftalen i 2024 er udviklingsspor for marine virkemidler. Det er endnu ikke afklaret, i hvilket omfang stenrev indgår i dette udviklingsspor, men Miljøstyrelsen er opmærksom på de forskellige stenrevsprojekter, som har været gennemført og fortsat gennemføres.

Torben Bramming Jørgensen (Limfjordsrådet) orienterede om et nyetableret center for marin naturgenopretning, som bl.a. har til opgave at samle data for alle naturgenopretningsprojekter, herunder stenrev. Centret omfatter fire partnere – Aarhus Universitet, DTU Aqua, Syddansk Universitet og kommunerne repræsenteret ved Limfjordsrådet – der med støtte fra Velux Fonden og Miljøstyrelsen har etableret et center for marin naturgenopretning. Centrets formål er at etablere det nødvendige vidensgrundlag for optimal gennemførelse af marin naturgenopretning.

Punkt 3. Opdatering af model for fosfor - åbent land bidrag

Peter Kaarup (MST Østjylland) introducerede projektet, og Brian Kronvang (AU, DCE) præsenterede projektet.

Poul Vejby-Sørensen (Bæredygtigt Landbrug) havde sendt spørgsmål til projektet forud for mødet. Spørgsmålene omhandlede, hvordan vandløbsindsatser vurderes for fosforpåvirkning, hvilke vandløbsindsatser der har positiv effekt på fosforbidrag, og om der er foretaget konsekvensvurderinger af forskellige vandløbsvirkemidlers fosforpåvirkning.

Brian Kronvang svarede, at genslyngningsprojekter og større vådområdeprojekter ser ud til at have positive effekter i form af lavere fosforbelastning som følge af projekterne. Sandfang og hævning af vandløbsbund kan også have positiv effekt.

Brian Kronvang orienterede om, at AU, på vegne af MST, er i gang med en nærmere undersøgelse af fosforeffekten af vandløbsvirkemidler. Peter Kaarup oplyste desuden, at der i forbindelse med udgivelsen af udkast til vandområdeplanerne 2021-2027 (VP3) er udarbejdet en miljøvurdering, hvor miljøpåvirkningen (inklusive fosforeffekt) fra virkemidlerne indgår. Miljøvurderingen er tilgængelig sammen med det øvrige høringsmateriale på mim.dk (<https://mim.dk/natur/vand/vores-vandmiljoe/hoering-af-vandomraadeplaner/>.)

Der blev desuden bl.a. spurgt, hvordan andre lande håndterer udfordringen med at måle fosforbelastning. Brian Kronvang svarede, at Danmark er langt fremme med modeludvikling for både fosfor og kvælstof ift. de øvrige EU-lande.

Punkt 4. MetalStat 2021 – pilotprojekt om modellering af metalkoncentrationer i vandløbsvand

Jane Hansen (MST) introducerede, og Peter Borgen Sørensen (AU, DCE) præsenterede projektet.

Efterfølgende blev der bl.a. spurgt, hvordan det håndteres i projektet, at modellens usikkerhed gradvist nedbringes ift. sammenlignelighed af målinger over tid. Peter Borgen Sørensen svarede, at målingerne stadig kan sammenlignes, da det afgørende er at kende omfanget af usikkerheden (usikkerhedsbåndet).

Punkt 6. Eventuelt og afrunding

Eventuelt

Som opfølgning på en række opfordringer til at medtage specifikke synspunkter i referaterne fra FRG-møderne understregede Isabelle Navarro Vinten ved mødets indledning, at referaterne fra møderne i FRG har til formål kort at opsummere centrale drøftelser vedr. de faglige projekter, som præsenteres på møderne. Referaterne har ikke til formål af referere de enkelte deltagende organisationers synspunkter ift. de drøftede emner.

Emnet "referater" blev også drøftet under "Eventuelt" på opfordring fra Jørn Rasmussen (Fair Spildevand), som udtrykte utilfredshed med, at organisationens synspunkter vedr. vandområdeplanerne ikke er gengivet i deres helhed i referater fra tidligere møder. Isabelle Navarro Vinten svarede hertil, at FRG ikke er et beslutningsforum, men et forum, hvor Miljøstyrelsen og de relevante forskningsinstitutioner o.l. orienterer om indhold og konklusioner i de faglige projekter, og

at deltagelse i møderne på ingen måde er ensbetydende med, at man som deltager eller deltagende organisation er enig i eller kan tages til indtægt for det, der præsenteres på møderne.

Afrunding

Isabelle Navarro Vinten takkede for de gode oplæg og drøftelser på mødet og orienterede om, at næste møde afholdes den 21. juni 2022, og at dette møde vil starte kl. 10.15, medmindre der er indvendinger. Mødet forventes at omhandle projekter i udviklingssporet frem mod genbesøget af VP3 i 2024.